

Oponentní posudek na diplomovou práci

Vliv stylu výchovy v rodině na volbu povolání studentů gymnázia,

kteřou předkládá Alena Pikhartová

Diplomová práce se zabývá stále živou tematikou profesní volby či profesní orientace dospívajících, která má mnoho relevantních psychologických souvislostí. Předložená práce je tématicky sevřená, má charakter teoreticko empirické odborné studie. Už ze samotného obsahu vyplývá, že má logickou strukturu, že je dobře členěná.

Teoretická část je ucelená, věnuje se dobře zvoleným tématům v 6. kapitolách, které jsou výborně zpracované s ohledem na sledované proměnné. Pokud ještě rozvinu uvedené hodnocení, lze říci, že autorka v 1. kapitole o adolescenci vybírá důležité poznatky související z volbou povolání dospívajících. Takto autorka pokračuje i v kapitole věnované rodině a stylům výchovy rodičů; Čápovo pojetí stylů výchovy je pečlivě a nezjednodušujícím způsobem prezentované. V dalších kapitolách se uceleně dozvídáme důležité poznatky k volbě povolání (vzdělávací dráze, profesní orientace, kariérní představy), autorka neopomenula žádného z často citovaných autorů. Klade důraz na *proces* volby povolání a jeho multikauzální podmíněnost. Připomíná různorodé determinanty působící ze strany jedince samotného, z blízkého i širšího sociálního prostředí, připomíná úlohu psychologických poradenských služeb. Snad jen ještě mohu dodat, že autorka dobře pracovala s rozsáhlým souborem různorodých odborných zdrojů.

Empirická část uvádí výsledky mapujícího výzkumu gymnazistů (62 respondentů jedné školy). Nejprve se autorka věnuje všemu, co je třeba (formulace úkolů a hypotéz, popis souboru probandů a podrobné seznámení s použitými dotazníky). Výsledky jsou prezentovány pečlivě, přehledně, postupně jsou komentovány a korektně analyzovány. Tyto výsledky dobře ilustrují autentická vyjádření gymnazistů. Diskuze je velmi kvalitní částí předložené práce – je strukturovaná, věcně se věnuje opravdu všem oblastem, které téma a výzkum autorce otevírá. Neopomenula ani význam zjištěných poznatků pro poradenskou praxi.

Z hlediska věcného k diskuzi doporučuji zaměřit se na slovo „vliv“ v názvu práce. Domnívám se, že nelze takto kauzalitu vymezovat a tím méně zkoumat, neboť volba povolání je podmíněna řadou nejrůznějších okolností ve vzájemných vztazích, jak ostatně autorka ve své práci bohatě dokládá. Relevantní mi proto připadá spíše slovo „souvislost“, „vztah“ mezi oběma hlavními sledovanými fenomény. Dále se domnívám, že výrazným omezením platnosti výsledků je nevelký počet respondentů, proto je důležité analýzu výsledků činit opravdu opatrně.

Diplomová práce je však ve svém celku kvalitní studií, přinášející řadu zajímavých výsledků a jistě bude zajímavé výzkumný projekt rozšířit o další respondenty. Domnívám se, že už v této podobě by bylo možné vybrané výsledky práce publikovat v odborném časopise (např. Psychologie pro praxi).

Závěr:

Alena Pikhartová předložila diplomovou práci, která rozhodně splňuje všechny požadavky na diplomové práce kladené. Doporučuji proto, aby se stala předmětem obhajoby na katedře psychologie UK FF v Praze.